

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 64 Lei
Pe jumătate 32 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Școlile primare.

Ca în fiecare toamnă se vor deschide și acum, nu peste multă vreme, porțile școlilor. Și Ilenuța, și Petrică, și Gheorghiuț sue treptele școlii și se amestecă într-o mare de copii. Astăzi toți, toți copiii umblă la școală. Cu adevărat năpădesc părinții cu copiii lor la orașe, la școlile celea mari, și știu ei bine, că dacă vreau să facă bună ispravă prin streini, trebuie să fi început bine și cu temei în învățatura de acasă, din sat.

Și tocmai aceste școli începătoare sunt lăsate de capul lor, fără o îndrumare bună și la timp.

Uite pe cele de stat. Statul numai dă nimic pentru repararea lor, pentru lemne de foc, curățit, protoeole, hârtie, cerneală, cretă. De aici încolo primarii trebuie să deie tot din lada satului. Știe ori și cine însă câte greutăți poartă și comunele și să nu te miri, că lada satului stă mai mult goală, și n'o să poată da ajutor școlilor. Și atunci ce ne facem cu învățatura copiilor? Vor rămânea neînvățați, la școlile celea mari vor putea merge puțini, tocmai acum, când ne trebuie oameni învățați, că n'avem la căile ferate, la poștă și chiar nici la meșteșug nu se primesc copii fără învățatură!

Școala de stat din Blaj de pildă, nu se poate ținea cu ce capătă dela comună. Și la școala aceasta din 300 copii 100 sunt de prin satele din jur, mai cu seamă de unde nu-i învățator. Acum va zice comuna: nu pot ținea școala la cei din Blaj, necum să țin și pentru cei de pe sate. Și mă gândesc la copiii aceia cu cât dor așteaptă ei să vie în Blaj la școală, câtă dragoste trebuie să aivă și ei și părinții lor, de carte și când li vezi aici cu atâtea nădejdi crescute în inima lor — să-i trimiți acasă? Nu se poate! Nu mai e mult până se începe școala, dar până atunci trebuie să se găsească undeva atâtea bani să-i încapă școala pe toți. Cum sunt bani pe atâtea lucruri deșarte, trebuie să se găsească și pentru copiii dela școli.

Ori să ținem școlile goale, bine va fi? Doar din copiii aceștia vor crește bărbății de mâne, cari vor ținea această țară. Ori unde ai pune un ban, nu-ți aduce dobândă mai mare, ca la școală, căci dacă nu ai școală, pierzi și ceea ce ai ori gândești că ai.

Și încă ceva. Nu știu de ce ne tot amână cu începutul școlilor. E vorbă să se înceapă numai prin 22 Septembrie. Doar copiii și părinții acum sunt gata de școală. S'au cam ușurat cu lucrul câmpului. Femeile-s pe acasă, lucră cănepa, copiii pot umbla la școală. Și dacă începi de vreme gați de vreme, ori dacă n'ai isprăvit pe când ți-ai pus gând, tot ești pe calea cea bună, căci ai apucat-o din vreme cu o postată înainte. Lăsați-ne să începem școala de vreme! Bine e și aceea: să vrea muncitorul să plece la lucru, că arde de dor să se vadă în brazdă și stăpânul să nu vrea și să-l ție legat?

T. C.

DE TOT FELUL.

— Unde să ducem copiii. La Școala de contabilitate și educație cooperatistă din Ludoșul de Murăș începe anul școlar la 1 Septembrie. Se primesc tineri trecuți de 15 ani, numai băieți, cari au cel puțin 6 clase primare (școala din sat). Școala ține: 9 luni la carte, 6 luni practică (lucrează în vre-o cooperativă, insotire) și 2 luni curs de complectare. După acest timp ei se aleg contabili la bănci populare și cooperative, federale, contabili regionali și revizori-contabili. Militărie fac numai un an.

Ceice doresc a merge la această școală, vor face cereri către Direcțiunea școlii, între 15 August și 1 Septembrie, alăturând: act de naștere, certificat școlar, dovadă despre împungerea de vărsat și certificat de bună purtare. La primire în școală se fac examene din aritmetică și limba română. Cei primiți locuiesc în internat. Plata 400 lei pe lună. În acest an școala poate primi 60 de elevi.

— Direcțiunea generală a poștelor deschide cu 1 Octomvrie 1923 mai multe școli pentru funcționari de poștă. În Ardeal și Banat astfel de școli vor fi la Oradea mare și Timișoara. Se primesc tineri între 16—28 ani, cari au 4 sau 8 clase de liceu. Tinerii vor avea în internate întreaga întreținere, gratuit, și mai primesc și bani de haine. Cei cari nu încap în internate primesc pentru susținere lunar câte 1627 lei. Școala ține numai 6 luni.

— Din tinerii cu 4 clase de liceu se aleg impiegați poștali, iar cei cu 8 clase pot trece la o școală mai înaltă de 2 ani, din care ies funcționari superiori.

Având viitor frumos această carieră, îndemnăm cu toată căldura pe cât mai mulți să nu scape prilejul a ajunge ușor și curând la pită bună.

Preasfințitul Nicolescu

episcopul Lugojului, în America.

Când scriem acestea șire, un vapor duce spre America pe Preasfinția Sa Părintele Dr. Alexandru Nicolescu al Lugojului. E pentru întâia dată când un episcop român trece apa cea mare a Oceanului Atlantic, călăuzit de zel apostolic și de inflăcărată dragoste părintească față de pribegii Neamului nostru din Lumea Nouă. Preasfinția Sa bate căi cunoscute. Înainte cu mulți ani, năzuia spre acelaș pământ al fabricilor un preot subțirel, cu barba abia mijită, dar cu ochii plini de foc sfânt, care se ducea să păstorească suflete, să aline dureri, să îmbărbăteze, și, mai ales, să țină în dragoste de lege și de neam, pe cei aruncați de soartă în celalalt capăt de lume. Atunci vaporul ducea pe un tinerel profesor de teologie din Blaj, sosit proaspăt dela Roma, pe care nu poftă omenesti îl mânau spre țara îmbogățirilor, ci îndemnurile curate ale unei inimi neprihănite. Mergea ca apostol adevărat. Ca apostol a pus piciorul pe pământul Statelor Unite și adevărat apostol a fost doi ani cât a stat acolo. Căți n'au cunoscut în America dintre Români pe preotul puținel la trup și mare la inimă, care a păstorit prin Cleveland și pe aiurea? Foarte puțini au trebuit să fie ceice n'au știut pe Părintele Nicolescu. Iar la întoarcere, când, chemat de școala sa de acasă, a fost silit să-și părăsească în lacrimi fiii sufletesti, vaporul primia pe acelaș preot sărac și subțirel pe care îl dusesese. Sărac s'a dus, sărac s'a înlors. Lăsa însă în urma sa o mare bogăție de fapte bune. Iși împlinise slujba cu suflet de inger.

Astăzi vaporul duce spre America pe acelaș om. Duce însă un arhieru. Dumnezeu a înălțat pe smeritul său slujitor și i-a dat toiagul de arhipăstor. Darul i-a crescut, însă omul a rămas acelaș. Aceeaș inimă, aceeaș inflăcărare, aceleași simțiri. Crucea ce-o poartă astăzi pe piept, e cruce de jertfire, de muncă și de trudă. Iar toiagul său e pentru a sprijini și întări pe cei întristați și amărțiți. Nimic din strălucirea și din mândria lumii nu-l împresoară. Tot puțintel la trup e, precum a fost. Nimic spre folosul său nu răvnește. Îl duce însă dorul de fiii săi sufletesti de demult și gândul de-a împărți binecuvântări arhieresti aceloră ce stăt

de bine îl cunosc. Va strânge în jurul său pe toți cei dornici de înălțare sufletească, îi va întări în celea bune și îi va apropia de Dumnezeu. Va face ca Pavel apostolul, care a cercetat pe creștinii din veacul dinăi.

Fericim pe frații noștri din Lumea cea nouă, că vor putea saluta în mijlocul lor pe cel dintâi episcop român, care trece apa cea mare. Iar Preasfinției Sale îi dorim sănătate în calea lungă și grea, pe care o face. Și întoarcere norocoasă!

Grăunte sufletești.

Răsplata copiilor buni și pedeapsa celor răi.

Porunca a patra dumnezeiască spune, că *cel ce cinstește pe tatăl său și pe mamă-sa, va trăi mult și bine pe pământ.* Aceasta făgăduință a făcut-o însuși Dumnezeu lui Moisa pe muntele Sinai. Iosif egipteanul și-a cinstit pe tatăl său Iacob, iară Iacob l-a iubit pe dânsul, pe când frații lui l-au urit. Celce cinstește pe părinții săi, cinstește în ei bătrânețea, iar Dumnezeu răsplătește cu aceeaș măsură. De aceea trăiesc copiii buni și cinstitori de părinți mai mult decât ceilalți.

Și dacă cu toate acestea mor și astfel de copii mai de vreme, Dumnezeu și atunci își ține cuvântul, fiindcă în locul vieții acesteia trecătoare, le dăruiește viață fericită dincolo de mormânt. Și chiar și dacă li-e unora viața scurtă aici pe pământ, viața scurtă și nevinovată prețuiește mai mult, decât viața lungă și păcătoasă. Viața scurtă dar cinstită, nevinovată și virtuoaasă, asemenea este pietrilor scumpe, cari nu cuprind loc mult, dar sunt mai prețioase decât o stâncă, fie ea cât de mare. Dumnezeu mai ia apoi viața unor copii, pentru că răutatea lumii să nu poată atinge sufletele lor, dupăcum ni-se spune în cartea înțelepciunii.

Mult face și binecuvântarea părinților asupra copiilor celor buni. Să ne aducem numai aminte de binecuvântarea lui Tobie rostită asupra feciorului său celui mai mare, când acela se depărtase; ori de binecuvântarea dată

de Noe copiilor săi Sem și Iafet. (Din sămânța lui Sem s'a născut însuși Mântuitorul lumii, iară din a lui Iafet popoarele cari locuiesc în Europa și stăpânesc astăzi lumea întreagă) „*Binecuvântarea tatălui zidește case copiilor*“. *Celce cinstește pe mamă-sa, asemenea este celui ce adună comori* și „*Binefacerea pe care o faci tatălui tău, nu se va uita în veci*“, se zice în cartea înțelepciunii lui Isus fiul lui Sirah. De aceea se îmbogățesc de regulă copiii cei buni, ajung la cinste mare și sunt pururea îndestulați.

Și mai este apoi o răsplată pe care de obicei numai copiii cei buni o primesc, și anume: Dumnezeu le dăruiește și lor copii buni. Și mai mare răsplată decât aceasta cui îi trebuie?

Pedeapsa copiilor celor răi.

Hotărît, că e mare păcat, a nu răsplăti celor mai mari binefăcători ai tăi; iată pentru ce este atât de mare și pedeapsa. Sfântul Augustin povestește, că o vădovă din Cesarea Capadochiei avea doi feciori, cari și-au batjocorit și bătut pe mama lor. Dumnezeu i-a pedepsit cu o boală grea, le tremurau adevărat într'una picioarele, mâinile și capul, așa-că au luat lumea în cap și după multe rătăcirii au aflat în sfârșit vindecare la mormântul sfântului Ștefan din cetatea Hippo, unde era pe atunci episcop sfântul Augustin. În cartea înțelepciunii lui Isus fiul lui Sirah ni-se spune, că celce nu-și aduce aminte de tatăl său și de mamă-sa, pe unul ca acela îl uită și Dumnezeu, făcându-l de rușine. Iară sfântul Ciprian ne asigură, că precum pe un pom, care n'a avut flori, n'ai ce căuta roadă, așa nu poți căuta cinste și omenie la bătrânețea unui copil, care nu și-a cinstit părinții în tinerețea.

Copiii răi își primesc pedeapsa cea mai vrednică în iad. „*Celce nu ascultă de părinții lor, vrednici sunt morții*“, zice sfântul apostol Pavel. „*Fie blăstămat, celce nu cinstește pe tatăl său și pe mamă-sa*“, cetim în cartea a cincea a lui Moisa. Iară la cartea înțelepciunii se zice, că corbii să scoată și vulturii să mănânce ochii aceluia, care desprețuiește pe tatăl său.

Dar mai este și aici pe pământ o pedeapsă pentru copiii cei răi și neascultători: Dumnezeu îi pedepsește cu aceea, că le dă și lor copiii răi și neascultători. Un cucernic călugăr, care predicase mult păgânilor din Asia, povestește, că trecând odată printr'un sat, a aflat în cotețul porcilor pe un biet bătrân, care întrebat pentru ce stă acolo, a spus, că din porunca feciorului său. Călugărul a dat din cap, i-a vorbit feciorului la inimă, dar acela i-a răspuns: „*Acolo e locul pentru porcii cei bătrâni*“. După 25—30 de ani avut-a de lucru iarăși în cel sat călugărul pomenit și — nu-veni să creadă urechilor — când din cotețul porcilor dela aceeași casă, se auzi iarăși o tânguire ca de om. Mergând la coteț, văzu cu înflorare că feciorul cel rău a ajuns și el în locul porcilor celor bătrâni. Când referitul om văzu cu cine vorbește, începu să plângă cu amar, dar se mângăie cu aceea, că și-a primit pedeapsa de care a fost vrednic.

Câți români mai sunt în Ungaria.

Guvernul Unguresc a publicat de curând o socoteală despre locuitorii pe cari îi are astăzi țara lui Horty. Intre vre-o șapte milioane de locuitori ai Ungariei, socoteala ungurescă arată că sunt și 23 mii de români! Aceeași socoteală spune, că Ungaria are peste 175 mii de greco-catolici și 50 mii de greco-orientali. Noi știm că greco-catolici încă sunt cea mai mare parte români, chiar și dacă sunt siliți să țină, unii dintre ei, de Hajdudorog, între celea 50 mii de gr.-orientali sunt cuprinși și Sârbii. Iată însă că la naționalitate, ungurii nu arată totuș decât 23 mii de români. Va să zică: ungurii tot așa sunt cu socotelile lor cum erau în răposata Ungarie. Vorba e: Ce-i cu greco-catolicii și cu ortodoxii din Ungaria? Cine-i păstorește? Au ei preoți de nația lor și pot ei să se roage în biserici slobod, cum pot s'o facă ungurii în România?

— Binefăcătorii poporului. Dl. Ioan Pop Chira din Șarmaș, județul Ciucului, a trimis pentru Fondul de susținere al gazetei noastre suma de 20 lei. Mulțumiri călduroase!

Foița „UNIRII POPORULUI“.

Versul judecății.

— Dintr'o hârtie bătrână, aflătoare în Biblioteca cea mare din Blaj. —

Auziți acestea toate,
Neamuri, noroade și gloate:
Să-mi înțeleagă cuvântul
Omul de pe tot pământul!
— A lumii veac se sfârșește
Și judecata sosește!
La județ când ne vom
[strânge
Păcătoșii toți vor plânge...
Tatăl pe Fiu va mâna
Și lumea va judeca:
Dreptii 'ndată s'or alege
Dintre cei fără de lege.

Așa ne grăiește Domnul
Ca să-l auză tot omul:
— Veniți, dreptilor, la mine,
Căci ați slujit mie bine,
De vă bucurați în slavă
Fără de nici o gâlceavă.
In împărăția mea
Loc între sfinți veți avea.

Păcătoșilor va zice:
— Duceți-vă dela mine
Că n'ați slujit mie bine,
Mergeți în munci de vecie
Cu diavolii n'tr'o soție!
Acolo sunt munci gătate
Pentru tot fel de păcate.
Pe curvari pături de foc

li așteaptă la un loc.
Lacomilor li-s gătiți
Viermii cei neadormiți,
Iară celor ce nu lasă
Pe săraci într'altor casă
Acelora li-i gătit
Frig mare și ger cumplit.
Bețivanii au cătran
Ce nu se gată șohan
Și pahară cu otravă
Să beie fără zăbavă!
Pentru tâlhari e gâtat
Foc mare, nestâmpărat.
Oamenii fără credință
Vor avea cu prisosință
Intunerie ziua n'treagă
Căci lumina nu li dragă
Și tot prin noapte alceargă!
Iar bogății cei sgărciți
Prin smoală vor fi lungiți
Și de ghiavoli tăvăliți.
Averea lor pe pământ
Se va risipi în vânt,
Numele li-s'o uita
Cât ce casa vor lăsa.
Li-s'o uita și mormântul
Cât i-o impresura pământul.

Iară tu, oame, sărace,
Nice cruce vrei a face!
Măcar că ai bogătate

Cu aceea nu ți scoate
Dintr'acelea munci din toate
Pentru tot fel de păcate,
Pentru a ta nebunie
Vețuind în sumeție.
Numai ce te pocăiește
Și lui Dumnezeu slujește

Ferice va fi de omul
Ce se va teme de Domnul
In porunca lui cea sfântă

Stând cu voie fără smântă,
Că pomană stătătoare
Va fi dreptului supt soare!

Pentru aceea Doamne sfințe
Și de voi îți fie-aminte,
De păcate ne ferește
Și'n rai ne sălășluiește
Cu toți sfinții dimpreună
Să ne facem voie bună.
Mila Domnului să fie
De-acum până'n vecie!

Dealungul Bucovinei.

Am luat Bucovina dealungul, dela Burdujeni până la Ghica Vodă, în granița Poloniei. Am stat trei zile în Cernăuți și m'am abătut și spre munți, pe la mănăstiri. Țară frumoasă cu văi largi și cu dealuri moi. Satele sunt destul de dese și au gospodării bune. Case curate cu ferestri luminoase, grădinițe cu flori și garduri îngrijite. Se vede, că sătenii Bucovinei sunt oameni cu rânduială la trebi și buni economi. Femeile se îmbracă frumos. Au fote de lână și cămăși albe. Nam văzut nicăiri urâtele cartoane, ca prin foarte multe sate ale Ardealului nostru. „*Domnia*“ dela noi nu se întâlnește prin satele Bucovinei. Țăranii își păstrează portul din bătrâni și le stă așa de bine. Prin sate te simți în țara ta și o mare mulțumire îți cuprinde inima, când până în apa dela Miazănoapte a Prutului dai tot de haina albă

a țăranului voinic și de păstura frumoasă cu margini înflorite.

Dar dacă satele îți înfățișază o icoană așa de mângăietoare, orașele te umplu de înfrustare. Ori unde te învârti printre surtucari, pe la gară, pe tren, sau prin târguri, nu mai auzi nici o undă de grai românesc.. Urechea nu poate prinde decât vorba săsăită a Neamțului. Nemțește și iar nemțește. Nemțește vorbesc funcționarii de pe la trenuri, nemțește călătorii de prin vagoanele celea de clasa întâi și a doua, nemțește domnișoarele dela poștă, nemțește sergenții de stradă de prin orașe, toată lumea nemțește. Din bărbile de călți ale ovreilor tot nemțește răsare vorba. Nu știm ce să mai mai cred: să fie Bucovina, afară de sate, o țară de nemți adevărați, ori toți nemții pe cari îi văd eu sunt ovrei? Am auzit și alte graiuri. In jur de Cernăuți și spre Prut, am auzit vorbă polonă, apoi rutenească și rusească. Rusește vorbesc evrei soioși fugiți de peste Prut. Urâte făule de oameni. Am auzit mai târziu, că Rusia ne-a trimis în Bucovina sute de mii de oaspeți cu perciuni, cari au adus parale multe, au adus firea de lăcuste a jidănimii nevoiașce, care nu se mai deslipește de unde se așază odată. „*Vesela grădină*“ pe care au cântat-o poezii noștri, e plină astăzi de rugină și tăciune! In Ardealul nostru ovreii vorbesc cel puțin ungurește și îi cunoști de pe întinsul vorbii, că sunt închinători de-ai lui Moisi; în Bucovina însă ei vorbesc nemțește și nu poți să-i alegi

DE PRIN SATE.

Adunarea „Asociațiunii” în Hususău.

O prea frumoasă sărbătoare a avut Dumineca trecută (12 August) poporul nostru din Hususău și jur: adunarea anuală a despărțământului Blaj al Asociațiunii. Trenul de dimineață ne-a adus o mândră ceată de doamne și neață din Blaj. În aceeași vreme văle din jur răsuna de cântările satelor, cari s'au grăbit la acest praznic al luminii și învățurii. În frunte cu preoți și învățători, sub falfăitul treicolorului, cu flori în mâini și cântări voinicești pe buze se apropia Șoroștinul, Țapu, Tăuni, Lunca, Lodomman, Cenade, Făgetul, Glogovetul, toți în haine albe de sărbătoare.

S'a ținut întâi o sfântă slujbă la Biserica prea mică pentru atâta lume. Oamenii nu vor uita glasul dulce al cântărețului dela Blaj, prof. Aron Papiu, nici predica simțită a protopopului Aurel C. Domșa. După liturghie toată lumea, la șir lung și rânduit, a ieșit la un mormânt din marginea satului, lângă calea ferată. Iși dorm acolo somnul de veci 30 de mucenici ai mântuirii noastre, soldați români din Moldova și Muntenia, cari pleaseră la luptă pentru desrobirea Ardealului, dar căzuți în prinoare ungurească au murit aici la Hususău, în noaptea de 27 Decembrie 1917, în urma unei cumplite ciocniri de tren. Au fost clipe duiioase și mărețe acelea, pe cari le-am petrecut lângă mormântul lor, acoperit cu flori aduse din tot juțul cu mână largă, și stropit cu lacrimile tuturor. Fiecare vorbă și sunet din cântările parastasului slujit pentru ei a fost un cocernic oftat, pornit din sute de inimi și adânc în inimi a pătruns fiecare vorbă măiastră rostită de profesorul din Blaj Dr. Ioan Coltor întru amintirea și preamărirea lor. Laudă se cade poporului pentru această căucernică sărbătorire a erbilor necunoscuți și foarte frumos ar fi dacă mormântul lor ar fi îngrijit și acoperit cu flori peste întreg anul, având la cap o cruce mai frumoasă decât cea de-acum.

După amiază, în școala largă și împodobită s'a ținut ședința obicinuită a despărțământului.

tului. Frumosul cuvânt cu care dl avocat Dr. Ioan Bianu a deschis adunarea, a stăruit asupra celui mai mare rău de care suferim: stricăciunea sufletească a oamenilor după război și a arătat felul cum poate fi vindecată această boală prin învățură și lumină, în slujba cărora stă Asociațiunea. S'au făcut apoi dările de seamă asupra lucrărilor despărțământului în anul trecut. În locul directorului de până acum, canonicul Dr. Ioan Balan, care din cauză de morb și pentru alte greutăți ale slujbelor lui și-a dat abdicerea, s'a ales ca director al despărțământului protopopul Blajului: Aurel C. Domșa, care și până acum a lucrat mult pentru Asociațiune. Profesorul Ioan Pop-Câmpeanu a ținut o prea frumoasă vorbire pentru popor despre: „Pricinuitorii boalelor”. S'au înscris membrii, s'au înființat agenturi și biblioteci nouă. S'au ales delegați pentru adunarea generală, care se va ține în Timișoara la 28 August, unde e de dorit să meargă cât mai mulți. (Bilete de tren cu reducere de 75% se găsesc la dl prot. Aurel C. Domșa, în Blaj).

Trebuie să mai amintim cu multă laudă pe părintele Aurel Hârșan din Cenade, care pe lângă premiile date anul trecut: pentru cel mai bun cor din despărțământ, cea mai spornică școală de scris și cetit ținută cu oameni mari, pentru o reuniune de temperanță a tineretului și pentru familia care va avea mai mulți copii la meserii, a dăruit și anul acesta suma de 1000 Lei, din care, în numele soției sale dna Paulina Hârșan se va premia femeia care va purta cel mai frumos port național românesc din despărțământ, cu 500 Lei; 300 Lei se vor da pentru căminul studenților universitari din Cluj, iar cu 200 Lei se vor plăti trei abonamente la „Unirea Poporului”, pentru trei ucenici de meserii. Fapta se laudă dela sine. Dea Dumnezeu, ca pilda Părintelui Hârșan să prindă și în inimile altora.

În chipul acesta s'a ținut folositozrea serbare din Hususău, pentru reușita căreia mult s'a străduit primăria, pâr. Boariu din Micăsasa, pâr. Lita din Lunca, dl inv. Corbeanu și d. Șarlea din Hususău. Aibă mângâierea, că au făcut o faptă foarte bună.

Unul din cei de față.

Știrile săptămânei.

Târgurile. 27 August: Baia-mare, Frata, Jimborul-mare, Moldova-veche, Viștea de jos, 28 Câmpeni, Hațeg, Ilia, Sânpaul, Șilimeghi, Teiuș, 29 Bistrița, Cislădie, Orlat, 30 Ciacova, 31 Alțana.

— **Adunarea generală a Asociațiunii.** Societatea cea mare pentru cultura poporului român din părțile ardelenice, își va ține adunarea generală din acest an în zilele de 28 și 29 August, la Timișoara, în Bănat. Cu acest prilej bănațenii vor face acolo mari serbări în cinstea vechiului nostru așezământ de luminare. Se vor aduna atunci la Timișoara oaspeți numeroși din toată țara. Adunarea aceasta va fi cercetată mai mult decât oricând și pentru motivul, că atunci se va face alegerea unui nou președinte în locul răposatului Andrei Bârșeanu. În legătură cu locul de președinte se amintesc de pe acum mai multe nume de fruntași. Între alții se vorbește de dd. Valer Branște, Sextil Pușcariu și Vasile Goldiș.

La adunarea dela Timișoara sunt poftiți și văzuți cu drag toți iubitorii de înaintare a poporului român. Directorii despărțământelor împart bilete cu reducere de 75 la sută pe C. F. R. Cei cari au de gând să meargă la adunare, să înștiințeze de pe acum pentru cvartir pe d. I. Petrovici, directorul despărțământului Timișoara al „Asociațiunii” Drept de vot la alegerea de președinte au numai acei membrii a „Asociațiunii” cari pot arăta biletul de legitimare că și-au plătit taxele pe anul de față.

— **Plânsori de prin sate.** Mi-se scrie, că în o comună din județul Târnava mică, unii săteni, atât în ziua M. Sale Regelui cât și a Reginei, au fost duși de primar la lucrul câmpului în folosul unui slujbaș din administrație, atunci când oamenii sunt opriți să munciască în folosul lor la câmp... Astfel de abuzuri tare îi necăjesc pe săteni! Și fac sânge rău.

— **Nenorocire la minele de cărbuni de pe Jiu.** La băisagurile de cărbuni din jur de Petroșeni s'a întâmplat de curând o mare nenorocire. La mina dela Dilja, în noaptea de Joi spre Vineri 10 August, s'a aprins ceva în golurile de sub pământ. Doi lucrători au coborât să stingă. Au fost însă învaluiți de gazurile nădușitoare, cari ies din cărbuni și ei au rămas asolo fără simțiri. Alți lucrători le-au sărit în ajutor, dar din cauza gazurilor nu s'au putut apropia de bieții nenorociți. Abia după un ceas de trudă au putut fi scoși la aer. Dar era prea târziu. Muriseră. Lucrătorii omorâți de gazuri se chiamă *Cazan* și *Precup*.

— **Cât s'a bent într'un an.** S'a făcut socoteală câtă beutură s'a trecut într'un an de zile în orașele și satele cu băisaguri din ținutul Petroșenilor. Și iată ce spun răvașele: *Spirit* s'au vândut 270,500 litri; *vin* 479,800; *bere* 550,500; *coniac* 36,600 litri, toate laolaltă în preț de aproape 29 milioane lei! Trist răvaș..

— **Prizonieri întărziți.** Au sosit de curând din Rusia 280 de prizonieri din marea război, adică foști soldați în armatele austriece și ungurești, bieți flăcăi din Ardeal, pe cari i-au opăcit bolșevicii prin țara lor până acum. În zilele acestea trebuie să mai sosească vre-o 5-6 transporturi. Cei sosiți se plâng, că bolșevicii pun mari piedeci în calea prizonierilor români cari mai sunt în Rusia și îi mână do-

asa de ușor dintre foștii funcționari ai împărăției austriece, precum nici chiar dintre Români dela orașe...

Da, nici dintre Români! Căci am avut o mare durere, putând să mă conving, că Români de pe la orașe, încă vorbesc mai bucuros în limba Neamțului, decât în limba maicii lor. Dacă n'ar fi așa, atunci Cernăuțul are foarte puțini Români! De tot pațini. Căci în acest oraș, în afară de ofițeri și de soldați, prea puțini oameni vorbesc limba statului nostru. Am auzit și preoți cu barbă și cu haină românească, vorbind între dânsii nemțește.

Și mai dureros a fost însă, când în curtea mănăstirii celei vestite dela Putna, unde își doarme somnul de veci slăvitul Ștefan Voevod, încă am auzit mult grai nemțesc la oaspeții cari vărează acolo... Am și întrebat pe un moș bătrân:

— Părinte, ce lume-i asta? Cum ajung acești nemți să fie între închinătorii mănăstirii lui Ștefan Vodă?

— Nu sunt nemți, fiule. Sunt Români, dar le vine mai ușoară vorba nemțească. S'au deprins cu ea pe vremea Austriei și le-a intrat în obicei.

... Cu triste gânduri am luat-o pe Valea Putnei în sus, să văd ciobani și coșai, cari știu limba strămoșască. I-am văzut și am stat de vorbă cu dânsii. Și m'am inviorat. Iar mai târziu, când am coborât spre mănăstire din muntele „Crucișorul”, cetind cartea lui Leca

Morariu „Dela noi”, cu strălucite povești bucovinene, sufletul mi-s'a luminat deplin. Și mi-am zis:

— Ca mâine se vor duce nemțiții de ieri și va trebui să năvălească la orașe lumea din poveștile lui Leca Morariu și atunci Bucovina va fi iarăș a noastră, cum a fost în vremea lui Ștefan Vodă cel Mare. A. M.

Se recomandă școlilor primare și secundare de fete:

Fetița orfană piesă de teatru cu cântări și jocuri, pentru fetele de școală, în 2 acte, de A. MELIN. Piesa e o feerie frumos închiegată din elementele basmelor noastre populare și s'a jucat până acum cu mare succes în mai multe centre școlare din Ardeal, ca în Blaj, Sibiiu, Orăștie, Baia mare, Simleul Silvaniei, etc. De vânzare la toate librăriile. Preț 3 lei.

In toate librăriile din România

și în celea ce vând cărți românești în America și în Iugoslavia

Cereți cărți de teatru

pentru diletanți și prunci de școală precum și CALENDARE de ale lui

(44) 6-6. Ioan Baciu din Lugoj, Banat.

Frați săteni, foala voastră e:

„UNIREA POPORULUI”

rul spre casă. Incă patru mii de prizonieri nenorociți mai tânjesc de dorul vetrelor părințești!

— **Rusia cumpără pisici.** În țara bolșevicilor s'au sporit tare, de-o vreme încoace, **șoarecii**. Nu se mai pot apăra oamenii de ei. De aceea, se scrie în gazete, că guvernul Sovietelor rusești ar avea de gând să cumpere în alte țări un transport mai mare de pisici, plătind pentru fiecare cap de mătă câte 50 milioane de ruble... Nu știm dacă știrea e adevărată, sau e numai o glumă. La orice întâmplare, oamenii de pe la noi se fie cu grijă să nu prindă cumva de veste mustăcioasele noastre că e atâta belșug de hrană mătească în Rusia, că toate ne fug spre Nistrul! Și apoi ne vor juca nouă șoarecii pe masă...

— **Foc mare la Cluj.** Sâmbătă în 11 August pela ceasurile 6 după amiază, s'au aprins la gara din Cluj atelierele unde se repară vagoanele și locomotivele căilor ferate. Au ars până în temelie 5 ateliere mari, dimpreună cu vre-o 20 de vagoane ce se aflau acolo. Pagubele sunt foarte mari. Focul a izbucnit dintr'un atelier încuiat, căci fiind Sâmbătă după amiază, lucrătorii nu erau acolo. Vinovăția încă nu e statorită.

— **Nouă târguri de vite în Ardeal.** Ministerul de domenii a îngăduit deschiderea următoarelor târguri de animale în țară: trei târguri de vite și mărfuri la **Secuienii-Noi** (județul Odorhei) în zilele de 31 Ianuarie, 9 April și 14 Octomvrie; un târg anual la **Zlatna** (județul Alba de Jos), în zilele de 19, 20 și 21 Noemvrie; 4 târguri anuale la **Ungheni** (județul Mureș-Turda) în zilele de 7—10 Ianuarie, Marți, Miercuri, Joi și Vineri după Paști, 12—16 Iulie și 8—12 Octomvrie.

Deasemenea s'a îngăduit un târg săptămânal de vite în aceeași comună.

Prețul banilor străini.

Pe la mijlocul săptămânii trecute s'au plătit la București:

1 dolar cu	220 lei
1 franc francez	12 lei 50 bani
1 liră engleză	1020 lei
1 liră italiană	9 lei 25 bani
1 coroană cehă	6 lei 40 bani
100 coroane ungurești	— 12 bani
100 coroane vieneze	— 30 bani

Poșta gazetei.

I. Corb, Bicălat. Sunteți achitat pe întreg anul 1923.

Proa Onor. I. Stupineanu, Geogin. — Am primit cu mulțămintă 27 lei; vă rugăm să ne mai trimiteți încă 5 lei, ca să fiți achitat până la 31 Decemvrie.

V. Pop lui Timofte, Bușag. — Am primit 32 lei; sunteți achitat până la 31 Decemvrie 1923.

Cătră abonați. Vă rugăm să nu uitați a ne mai trimite câte 5—10 lei, urcare de abonament. Pentru scumpetea hârtiei toate gazetele și-au urcat prețurile; am făcut-o și noi cu multă strângere de inimă, însă altfel n'am putea să urmăim cu scoaterea gazetei. Dela 1 August, abonamentul pe un an întreg face 64 lei; pe jumătate de an 32 lei; iar pe trei luni 18 lei. Deci, aceia dintre onorații cititori, cari au trimis abonamentul numai până la 1 Iulie, mai au de plătit, până la 31 Decemvrie, 32 lei.

Cetitorii noi, cari ne cer numere de probă, sunt rugați ca îndată ce primesc dela noi numărul cerut, să folosească **mandatul postal** pus în gazetă și să trimită bani cât mai îngrabă, căci alte numere, până nu sosesc banii, nu le putem trimite.

Correspondenții și colaboratorii noștri sunt rugați să scrie pe scurt cele ce au de trimite, căci locul în gazetă e măsurat cu multă cruțare și nu putem publica scrieri lungi.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Primirea în școlile din Blaj.

Aviz școlar.

Părinții **elevilor și elevelor**, cari doresc să se înscrie sau să dea examene pentru anul școlar 1923/24 la Liceele de băieți și fete din Blaj, vor avea să se conformeze următoarelor dispoziții:

1. Până la 5 Septemvrie 1923 st. n. inclusive, părintele sau tutorul elevului sau elevei va înainta direcțiunii Liceelor de băieți sau fete o petiție, în care va cere înscrierea elevului sau elevei. La petiție se vor anexa: certificatul din ultima clasă a elevului sau elevei (cei cari doresc să se înscrie în cl. I. vor anexa certificatul de absolvire a cursului primar, iar cei ce doresc să se înscrie în cl. V-a certificatul de absolvire a cursului inferior de liceu), extrasul din matricula botezătorilor, extrasul din matricula nașterilor, și certificatul de vaccinare.

Petiție trebuie să facă atât părinții elevilor sau elevelor, cari au studiat și în anul școlar trecut la liceele din Blaj, cât și părinții, cari pentru prima oară doresc să-și înscrie băieții și fetițele la aceste licee.

În petiție se va arăta lămurit adresa părinților (domiciliul și poșta) și se vor anexa mărcile poștale pentru răspunsul recomandat; petițiile se vor trimite tot recomandat Direcțiunilor.

În zilele de 6 și 7 Septemvrie 1923 st. n. se va speda răspunsul asupra primirii sau respingerii elevului, la adresa fiecărui părinte.

În caz de respingere (din lipsă de locuri disponibile în școală) se vor înapoia deodată cu răspunsul și toate actele, ca părinții să aibă timpul suficient, să-și anunțe băieții pentru înscriere la alt liceu.

Aceste dispoziții se fac, ca părinții să fie cruțați de speșele de drum inutile, pentru cazul, când un număr de elevi nu ar putea fi primiți din lipsa de locuri disponibile.

În urmare **nu e nevoie** ca deodată cu trimiterea petiției să se prezinte și părinții sau elevii la Direcțiuni.

2. Înscrierea **faptică** a celor primiți se va face în 18, 19 și 20 Sept. 1923 st. n., și anume în 18 Sept. a celor cari se admit în cl. I., iar în 19 și 20 Sept. st. n. a acelor, cari se admit în celelalte clase, în seria claselor. La înscriere e de lipsă să fie de față, pe cât se poate și părinții.

3. Cursurile vor începe în 22 Sept. 1923 st. n.

4. Examenele de corigență, examenele integrale și de diferență se vor ține în 14 și 15 Sept. 1923 st. n.

Elevii și elevele, cari doresc să treacă vreunul dintre acestea examene își vor înainta petițiile în scris Direcțiunilor până la 13 Sept. 1923 st. n.

Probele exam. de corigență vor fi orale și scrise.

5. Examenele particulare se vor începe în 15 Sept. 1923 st. n. cu elevii și elevele, cari au dat examenul parțial în sesiunea din Iunie 1923 st. n.

Blaj la 15 August 1923.

Direcțiunile Liceelor de băieți și fete.

Notă. În mod deosebit li-se atrage atenția părinților, că nu pot angaja cortele pentru fii sau ficele lor, fără să ceară avizul Direcțiunilor.

— Școala normală de învățători greco-cat. din Blaj. Primirea se face din 15—18 Septemvrie. Cererile să se înainteze Direcțiunii școlii normale. Direcțiunea.

„Lumina Creștinului” și „Sentinela Catolică” revistă lunară, abonamentul 40 lei pe an, Iași.

Nr. 99.....
execuțional 1923.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judiciar, aduc la cunoștința publică, în senzul legii, articolul XL din 1881 § 102 resp. XLI din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare: **car, căruț, 2 vaci, 2 iepe**, cari în urma decisiunii Nr. 1484/11, 2768/7, 2768/6 din anul 1922 al judecătorei de ocol din Blaj s'au executat în comuna **Micăsasa**, în favorul executorului Grizela Pinciu și „Ajutorul” repr. prin **Dr. Ioan Bianu**, împotriva executorului din comuna Micăsasa pentru încassarea capitalului de 2844 Lei 25 b. și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 10500 Lei — b., se vor vinde prin licitație publică. Pentru efectuarea acestei licitații, pe baza decisiunii Nr. G 1676/3—1922 al judecătorei de ocol din Blaj se fixează termenul pe **27 August** anul 1923 la orele 11 a. m. în comuna Micăsasa și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare. Pretențiunea care e de lăcassat face 2844 Lei 25 bani capital, dobândă cu 5%, iar speșele până acum stăverite de 1376 Lei 70 bani. Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora, în senzul articolului LX din 1881 § 102. Dat în Blaj, la 2 August 1923. **Niculae Băciu**, executor judecătoresc de ocol. (53) 1-1.

Grinzi de vânzare.

La Seminarul teologic se găsesc de vânzare grinzi de brad în diferite mărimi.

Cei ce doresc să cumpere să se adreseze Vicerectorului seminarial în Blaj.

In atențiunea cultivătorilor de grâu!

Știți, ce muncă grea și cheltuială trebuie să depuneți, până când vedeți adunate de pe câmp grâul și alte bucate. Deci dacă vreți, ca munca Dvoastră să fie răsplătită, să nu vă lăsați speculați de agenți speculatori, care vin la casele Dvoastră, ca să vă cumpere bucate cu prețuri mult mai mici, decât e prețul pieței. Cereți informații dela magazinul meu de cereale din Blaj, unde veți căpăta prețurile celea mai mari și informațiuni gratuite.

IOAN COSTEA
cerealist, Blaj.

(54) 1—4.

Palma
Purtați exclusiv numai
tocuri și talpă de cauciuc
„PALMA”
Extrema elasticitate și trainicie
are ca urmare un mers comod
și plăcut și faceți o economie
cu ghetete.

Recl. Radio (49) 2—1